

Mededelingenblad

van de Heemkundige Studiekring **Kempenland**

Jaargang 22, afl. 3, maart 2011

Uitnodiging

voor de lezing

Bijgeloof in Brabant

door de heer Paul Spapens

op
donderdag 24 maart 2011

Plaats: Ronde Zaal van SG Augustinianum, van
Wassenhovestraat 26 te Eindhoven.
Aanvang 20.00 uur

‘Bijgeloof in Brabant’ zeer herkenbaar onderwerp

‘Bijgeloof in Brabant’ is het onderwerp van een lezing die wordt georganiseerd door de Heemkundige Studiekring Kempenland (HSK). De lezing wordt gegeven door Paul Spapens. Deze Brabantse journalist en schrijver is gespecialiseerd in Brabants volksgeloof. Bijgeloof is daar een tot de verbeelding sprekend en voor iedereen herkenbaar onderdeel van.

Paul Spapens staat garant voor een plezierige lezing. Hij is voormalig journalist bij het Brabants Dagblad en hij publiceerde tientallen boeken over Brabantse onderwerpen.

Paul Spapens baseert zijn lezing deels op zijn boek ‘Bijgeloof van alledag’. In dit succesvolle boek geeft hij voor elke dag van het jaar een voorbeeld van een bijgelovige praktijk. Zijn journalistieke achtergrond blijkt uit de keuze van de voorbeelden. Deze staan zeer dicht bij de belevingswereld van vandaag. Tijdens zijn lezing laat Paul Spapens zien dat bijgeloof nadrukkelijk een onderdeel is van het leven van de Brabander van nu.

Talrijke bekende uitingen passeren de revue, zoals het afkloppen op (blank) hout, niet onder een ladder doorlopen, ‘gezondheid wensen’ als iemand niest en het fenomeen van het gelukbrengend hoefijzer. Tijdens de lezing worden op een deskundige manier achtergronden, herkomst en der-

gelijke beschreven. En getoond, want het interessante verhaal wordt ondersteund door talrijke mooie foto's.

Bijzonder aan deze lezing is dat hij 'interactief' is. Voortdurend nodigt Paul Spapens de bezoekers uit om zelf met voorbeelden te komen van bijgelovige praktijken. Het onderwerp roept veel herkenning op. De lezing sluit aan bij een groeiende belangstelling voor immaterieel erfgoed waar het fenomeen van bijgeloof een voorbeeld is dat vrijwel iedereen raakt.

Paraplu's

Het binnenshuis openen van een paraplu betekent ongeluk, zo is algemeen bekend. Maar er bestaan ook minder bekende varianten. Zo zou het laten vallen van een paraplu leiden tot acuut verstand- of geheugenverlies. Een gevallen zonnen- of regenscherm zou men nooit zelf mogen oprapen, want dat leidt tot ongeluk in de toekomst.

Wanneer een dame haar paraplu opraapt, zal zij een oude vrijster worden.

Een paraplu cadeau doen of op een tafel of bed leggen lokt de kwade geesten uit die zich eronder verschuilen. Een paraplu openen als het mooi weer is, brengt al ongeluk.

Ladders

Volgens het bijgeloof brengt onder een ladder doorlopen ongeluk. Een ladder die ergens tegenaan leunt vormt een natuurlijke driehoek met de muur en de grond. Gezien nu de driehoek het symbool is van de heilige drie-eenheid is, beoordeelden onze voorouders het fenomeen van onder een ladder door te lopen als een uitermate oneerbiedige daad. Wie dit wel deed, werd beschuldigd van duivelsverering.

Later ontwikkelde men geleidelijk de overtuiging dat wie onder een ladder durfde door te gaan,

door de dood getroffen kon worden. Een vrouw die het waagde onder een ladder door te lopen, zou nooit binnen het jaar getrouwd raken. Om gespaard te blijven van dit onheil, moet men zijn vingers kruisen of een wens doen. Je kunt ook op je schoenen spuwen en wachten tot dit opgedroogd is

Onder een ladder doorlopen is ook zonder bijgeloof niet altijd veilig. Wanneer er iemand op die ladder staat, kan diegene per ongeluk een emmer of gereedschap laten vallen. En degene die onder de ladder doorloopt zou per ongeluk tegen de ladder aan kunnen stoten.

Gecombineerde uitnodigingen

De Stichting Vrienden van Museum Kempenland heeft met onze vereniging afgesproken, uitnodigingen voor elkaars activiteiten uit te wisselen. Wij sturen onze informatie ook naar hen, zij sturen hun uitnodigingen ook naar ons.

Ons secretariaat verdeelt voor onze leden de convocaties; het ledenbestand wordt niet uitgeleend of op een andere wijze doorgegeven.

Bezoek ook onze website:

<http://www.kempenland.info>

